

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: March/April-2023
Geography (Optional) Paper-IV
GEOO4: Resource Geography

Day and Date: Tuesday, 23/05/2023
Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks
4. Draw the diagram wherever necessary.
5. Allowed to use map stencil, if necessary

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Technology is an example of -----
1. Human made resources   2. Natural resources
3. Both A and B   4. None of these
- 2 Resource Geography is a branch of ..... Geography
1. Physical   2. Political   3. Social   4. Economic
- 3 The means to achieve a goal or purpose is.....
1. Forest resources   2. Resources
3. Water resources   4. Mineral resources
- 4 Human Intelligence' is which kind of resource?
1. Political   2. Natural   3. Manmade   4. None of these
- 5 Which approach is also called as physical science approach?
1. Integrated   2. Economic
3. Behavioural   4. Ecological approach
- 6 Solar energy is which of the following type of resource?
1. Conventional   2. non-conventional
3. Human   4. None of these
- 7 Which of the following continent is a most populated?
1. Europe   2. America   3. Africa   4. Asia
- 8 A cheap and conventional source of energy is -----
1. Thermal power   2. Wind energy
3. Solar power   4. Hydro power
- 9 Which of the following rivers is called the most polluted river?
1. Ganga   2. Chenab   3. Cauvery   4. Yamuna

- 10 Give an example of biotic resources
1. Animals 2. Soils 3. Minerals 4. Rocks
- 11 Catchment Development Scheme is associated with the which kind of resource development?
1. Water Resource 2. Animal Resource 3. Energy Resource 4. None of the these
- 12 Soil erosion can be prevented by
1. removal of vegetation 2. increasing bird's population 3. overgrazing 4. Afforestation
- 13 Which of the following resource is not causing pollution
1. Coal 2. Natural Gas 3. Petroleum 4. Solar Energy
- 14 Which of the following thing is used for creation of nuclear energy?
1. Coal 2. Natural Gas 3. Uranium 4. Gold
- 15 ..... is a biggest hydroelectric power plants in Maharashtra
1. Jayakawadi 2. Koyana 3. Radhanagari 4. Bhira

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Water as an important resource
- 2 Forest as an important resource
- 3 Problems of water resources
- 4 Elements of sustainable development of human resources

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Human as an important resource
- 2 Utilisation of water resources
- 3 Species and ecological diversity
- 4 Critical factors for sustainable human resource development

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Give in detail on distribution and Utilisation of water resources
- 2 What is sustainable water resource development? Explain the essentials for the sustainable development of water resource

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4. आवश्यक ठिकाणी आकृती काढा
5. नकाशा स्टेनसिल वापरण्यास परवानगी आहे.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 तंत्रज्ञान हे -----चे उदाहरण होय
1. मानव निर्मित साधने 2. नैसर्गिक संसाधने
3. अ आणि ब दोन्ही 4. यापैकी नाही
- 2 साधन संपत्ती भूगोल ही .... भूगोलाची उपशाखा आहे.
1. प्राकृतिक 2. राजकीय 3. सामाजिक 4. आर्थिक

- 3 एखादे उद्दिष्ट किंवा हेतू साध्य करण्याचे साधन म्हणजे .....होय.
1. वनसंपत्ती 2. साधनसंपत्ती
3. जलसंपत्ती 4. खनिजसंपत्ती
- 4 मानवी बुद्धीमत्ता ही कोणत्या प्रकाराची साधनसंपत्ती आहे?
1. राजकीय 2. नैसर्गिक 3. मानवनिर्मित 4. यापैकी नाही
- 5 कोणत्या दृष्टीकोनास भौतिक विज्ञान दृष्टीकोन असेही म्हणतात.
1. एकात्मिक दृष्टीकोन 2. आर्थिक दृष्टीकोन
3. वर्तणूक दृष्टीकोन 4 पर्यावरणीय दृष्टीकोन
- 6 सौरशक्ती ही खालीलपैकी कोणत्या प्रकारची साधन संपत्ती आहे?
1. पारंपारिक 2. अपारंपरिक 3. मानवी 4. यापैकी नाही
- 7 जगात सर्वात जास्त लोक कोणत्या खंडात आढळतात?
1. युरोप 2. अमेरिका 3. आफ्रिका 4. आशिया
- 8 ---- हा ऊर्जा साधन संपत्तीचा स्वस्त व पारंपारिक स्रोत आहे.
1. ओष्णिक उर्जा 2. पवन उर्जा
3. सौरउर्जा 4. जलउर्जा
- 9 खालील पैकी कोणत्या नदीला सर्वाधिक प्रदूषित नदी म्हणून ओळखले जाते?
1. गंगा 2. चिनाब 3. कावेरी 4. यमुना
- 10 जैविक साधनसंपत्तीचे उदाहरण द्या
1. प्राणी 2. मृदा 3. खनिजे 4. खडक
- 11 पाणलोट विकास योजना कोणत्या साधनसंपत्तीच्या विकासा संदर्भात आहे?
1. जलसंपदा 2. प्राणीसंपदा 3. उर्जासंपदा 4. यापैकी नाही
- 12 मातीची धूप यामुळे रोखता येते ---
1. जंगलतोड केल्याने 2. पक्ष्यांची संख्या वाढवल्याने 3. अतिचराईमुळे 4. वनीकरणामुळे
- 13 खालीलपैकी कोणत्या साधनसंपत्ती मुळे प्रदुषण होत नाही?
1. दगडी कोळसा 2. नैसर्गिक वायु 3. खनिजतेल 4. सौरउर्जा
- 14 खालीलपैकी कोणत्या घटकाचा वापर अणुउर्जा निर्मितीसाठी होतो?
1. दगडी कोळसा 2. नैसर्गिक वायु 3. युरेनियम 4. सोने
- 15 ----- हा महाराष्ट्रातील सर्वात मोठा जलविद्युत प्रकल्प आहे
1. जायकवाडी 2. कोयना 3. राधानगरी 4. भिरा

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 जल एक महत्त्वाची साधनसंपत्ती
2 जंगल एक महत्त्वाची साधनसंपत्ती
3 जल साधनसंपत्तीच्या समस्या
4 शाश्वत मानवी साधनसंपत्ती विकासाचे घटक

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 मानव एक महत्त्वाची साधनसंपत्ती संपत्ती

- 2 जल साधनसंपत्ती उपयोगिता
- 3 वन्यजीव व परिसंस्थेची वैविधता
- 4 साधनसंपत्ती विकासाकरिता निर्णायक घटक

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 जल साधनसंपत्ती वितरण आणि उपयोगिता याचा सविस्तर वृतांत दया
- 2 शाश्वत जल साधनसंपत्ती विकास म्हणजे काय ? जल साधनसंपत्तीच्या शाश्वत विकासासाठी आवश्यक बाबी स्पष्ट करा

*****

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: March/April-2023
Geography (Optional) Paper-IV
GEOO4: Resource Geography

Day and Date: Tuesday, 23/05/2023
Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 तंत्रज्ञान हे -----चे उदाहरण होय

1. मानव निर्मित साधने 2. नैसर्गिक संसाधने
3. अ आणि ब दोन्ही 4. यापैकी नाही

Option 1

2 साधन संपत्ती भूगोल ही ....भूगोलाची उपशाखा आहे.

1. प्राकृतिक 2. राजकीय 3. सामाजिक 4. आर्थिक

Option 4

3 एखादे उद्दिष्ट किंवा हेतू साध्य करण्याचे साधन म्हणजे .....होय.

1. वनसंपत्ती 2. साधनसंपत्ती
3. जलसंपत्ती 4. खनिजसंपत्ती

Option 2

4 मानवी बुद्धीमत्ता ही कोणत्या प्रकाराची साधनसंपत्ती आहे?

1. राजकीय 2. नैसर्गिक 3. मानवनिर्मित 4. यापैकी नाही

Option 3

5 कोणत्या दृष्टीकोनास भौतिक विज्ञान दृष्टीकोन असेही म्हणतात.

1. एकात्मिक दृष्टीकोन 2. आर्थिक दृष्टीकोन
3. वर्तणूक दृष्टीकोन 4. पर्यावरणीय दृष्टीकोन

Option 4

6 सौरशक्ती ही खालीलपैकी कोणत्या प्रकारची साधन संपत्ती आहे?

1. पारंपारिक 2. अपारंपरिक 3. मानवी 4. यापैकी नाही

Option 1

7 जगात सर्वात जास्त लोक कोणत्या खंडात आढळतात?

1. युरोप 2. अमेरिका 3. आफ्रिका 4. आशिया

Option 4

8 ---- हा ऊर्जा साधन संपत्तीचा स्वस्त व पारंपारिक स्रोत आहे.

1. ओष्णिक उर्जा 2. पवन उर्जा
3. सौरउर्जा 4. जलउर्जा

Option 4

9 खालील पैकी कोणत्या नदीला सर्वाधिक प्रदूषित नदी म्हणून ओळखले जाते?

- 1.गंगा 2.चिनाब 3.कावेरी 4.यमुना

Option 1

10 जैविक साधनसंपत्तीचे उदाहरण द्या

- 1.प्राणी 2.मृदा 3.खनिजे 4.खडक

Option 1

11 पाणलोट विकास योजना कोणत्या साधनसंपत्तीच्या विकासा संदर्भात आहे?

- 1.जलसंपदा 2.प्राणीसंपदा 3.उर्जासंपदा 4.यापैकी नाही

Option 1

12 मातीची धूप यामुळे रोखता येते ---

- 1.जंगलतोड केल्याने 2.पक्ष्यांची संख्या वाढवल्याने 3.अतिचराईमुळे 4.वनीकरणामुळे

Option 4

13 खालीलपैकी कोणत्या साधनसंपत्ती मुळे प्रदुषण होत नाही?

- 1.दगडी कोळसा 2.नैसर्गिक वायु 3.खनिजतेल 4.सौरउर्जा

Option 4

14 खालीलपैकी कोणत्या घटकाचा वापर अणुउर्जा निर्मितीसाठी होतो?

- 1.दगडी कोळसा 2.नैसर्गिक वायु 3.युरेनियम 4.सोने

Option 3

15 ---- हा महाराष्ट्रातील सर्वात मोठा जलविद्युत प्रकल्प आहे

- 1.जायकवाडी 2.कोयना 3.राधानगरी 4.भिरा

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 जल एक महत्त्वाची साधनसंपत्ती

Ans:

2 जंगल एक महत्त्वाची साधनसंपत्ती

Ans:

3 जल साधनसंपत्तीच्या समस्या

Ans:

4 शाश्वत मानवी साधनसंपत्ती विकासाचे घटक

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 मानव एक महत्त्वाची साधनसंपत्ती संपत्ती

Ans:

2 जल साधनसंपत्ती उपयोगिता

Ans:

3 वन्यजीव व परिसंस्थेची वैविधता

Ans:

4 साधनसंपत्ती विकासाकरिता निर्णायक घटक

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 जल साधनसंपत्ती वितरण आणि उपयोगिता याचा सविस्तर वृतांत दया

Ans:

2 शाश्वत जल साधनसंपत्ती विकास म्हणजे काय ? जल साधनसंपत्तीच्या शाश्वत विकासासाठी आवश्यक बाबी स्पष्ट करा

Ans:

*****